

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De causis errorum, quæ sunt octo ad præsens. Cap. XXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

in hoc seculo; neq; in futuro. In qua sententia, ut ait Greg. in 4. lib. Dialog. datur intelligi quasdam culpas in hoc seculo, quasdam vero in futuro posse laxari: quod enim de vno negatur, consequenter de quibusdam conceditur. Sed tamen hoc de parvis minimisque peccatis fieri posse credendum est: sicut est assiduus oriosus sermo, immoderatus risus, vel peccatum curæ rei familiaris, quæ vix sine culpa, vel ab istis agitur quæ culpam qualiter declinare debeant sciunt. Præterea hoc ipsum pertinet ad gloriam Dei, quod ad preces sanctorum tales mortui à pena liberentur. Deus enim gloriosus est in sanctis suis. Nec est contrarium diuinæ iustitiæ, quod ipse impleat voluntatē amicorum suorum, qui voluntatem ipsius pro posse suo implent. Idem enim velle idemque nolle, ea demum vera amicitia est, ut ait Sapiens 1. Ioan. 3. Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum, quod quicquid petierimus, accipiemus ab eo, quoniam mandata eius custodimus, & ea quæ sunt placita coram eo facimus.

De causis errorum, quæ sunt octo ad præsens. CAP. XXVIII.

Destructis erroribus qui catholice fidei aduersantur, rãgen-
dam est de causis errorum. De quibus octo assignare suffi-
ciat. Prima est ignorantia capacitatis intellectus humani. Qui-
dam enim nō attendentes limitatum esse intellectū humanum,
credunt eum capacem esse omnium & ideo credunt illud nō esse
quod ab eo nō capitur. Sicut si aliquis crederet circulū solis om-
nia continere, ipse crederet illa nō esse quæ infra circulum illum
nō continentur. Similis error est illis qui credunt nō posse esse
sententiã de magnitudine solis, & lunæ, & stellarum, quia ipsi nō
habent eam. Secunda est auersio intellectus à credendis, & ab
his quæ possunt hominem inducere ad credendum, & conuer-
sio ad errores. Quidam enim sic amant errores suos, ut contra-
ria eis non velint cogitare, vel audire. Prouerb. 18. Non recipit
stultus verba prudentiæ, nisi ea dixeris quæ versantur in cor-
de eius. Non est datum homini videre post tergum suum, nec
videre sine instrumẽto: sic nec intelligere ea à quibus intellectus
se auerit. Nolunt audire qui sunt in erroribus aliquid de mi-
rarulis nec sacra eloquia, nec rationes doctorum quibus pos-
sent ad veram fidem induci: ideo non est mirum, si remanent
in erroribus suis. Tertia est rerum subtilitas, & intellectus
grossities. Qui turbidum habet visum, pilum qui ab aliis vide-
tur non videt, sed non ideo contendere debet eum ibi non esse:
non videt visus humanus, quicquid videt aquilinus. Quarta

est distantia à credendis: quidam enim commorantur in sensibilibus qui longè sunt à credendis, quæ sunt inuisibilia, nõ appropinquantes ad illa, nec studio, nec exercitatione: ideo non est mirum, si illa nõ vident. Ipsi sensum volunt habere ducè ad credenda, qui cæcus est quancũ ad ea: vnde sic disputant de spiritualibus, sicut cæci de coloribus. Bern. super Cant. Quomodo lux incassum circumfundit oculos clausos vel cæcos: sic animalis homo nõ percipit ea quæ sunt spiritus Dei. Augu. Deus lux est non corporum, sed mentium: hanc lucem qui non videt, est quasi cæcus in sole. ¶ Quinta est negligentia quærendi Dei adiutorium ad ea credenda. Fides nõ est naturalis, imo est electione diuinã honoraris, & donum gratuitum. Si esset naturalis, eadem esset apud omnes: nec esset tanta dissentio de ipsa quanta est idẽ à Deo petenda est. Marc. 9. Credo Domine: sed inua incredulitatem meam. Eph. 2. Gratia estis, saluati per fidem, & hoc non ex vobis: Dei enim donum est. Et 1. Jo. 5. Dedit vobis sensum vt cognoscamus verũ Deum. Sicut sol non videtur nisi ex lumine suo: sic sol intelligentiã non videtur nisi ex lumine suo, scilicet ex luce gratiæ quam infundit. Sed aliqui sunt vt vesperationes solem non videntes de nocte, quando volunt, quia tunc sol non lucet super terram: de die verò cum non vident, quia tunc dormiunt: sic isti solem intelligentiæ ideo non vident, quia in nocte sunt, cum ipse eis non luceat, lucem gratiæ infundendo: non tamen propter hoc affirmare debent eum non esse. ¶ Sexta est obstaculum peccati. Quidam enim immunditia operum suorum quasi obiectum manuum lumen solis intelligentiæ à se repellunt. Io. 2. 4. Ipsi rebelles fuerunt lumini. ¶ Septima est superbia, quæ est velut inflatio faciei interioris. Aug. 7. libro Confess. Timore meo separabar à te, & nimis inflata facies claudebat oculis meos. Bernardus super Cant. Super oculo veritas non videtur, sincero patet. Et super illud Hier. 49. Arrogantia tua & superbia cordis tui decepit te, dicitur. Omnis hæreticus arrogans: quia superbia facit hæreticum, ignorantia. Augu. Superbia meretur illud. Habac. 2. Quomodo vinum potantem decipit, sic erit superbus. Vnde Greg. de superbis: Tanto, inquit, à Dei luce longè sunt, quanto apud se habiles nõ sunt. ¶ Octava est affectio inordinata intellectum turbans ad contraria fidei: vt timor inordinatus, vel amor, vel odium. Affectio inordinata est velut lippitudo respectu oculi interioris. Aug. Si quis alteri digito solem ostenderit, & videre non potuerit, culpet potius oculi lippitudinem quam digito.

ostensu
gandus
ros re
Christe
qui glo
ad Ch
nam a
quærit
gentem
uitiaru
volupte
corum
peccatu
videtur
cat. Et l
deform
etiam in
odiente
esse, & r
nis esse
sarium
esse vt
tiones q
fragia E
iuramer
tinente
dum. Sic
De di
V L
sunt fide
probata
implicit
Fides
scilicet p
potes ef
mortua
sicut fra
ner post
ficiens
quos v

ostensionem. Hanc lippitudinem purgari oportet. August. Purgandus est animus, ut prospicere illam lucem valeat. Timor multos retraxit ne crederent in Christum. Qui enim credebant in Christo, despiciebantur ab aliis, & extra synagogam fiebant: ideo qui gloriam amabant, & contemptum istum timebant, nolebant ad Christum conuertere. Io. 5. Quomodo credere potestis qui gloriam ab inuicem recipitis, & gloriam quam a solo Deo est, non queritis? Amor etiam diuitiarum & timor amittendi locum & gentem, Iudaos impediuit ne in Christum crederent. Amor diuitiarum oculus est auarorum, & amor diuitiarum est oculus voluptuosorum. Zachar. 5. dicitur de impietate: Hic est oculus eorum in uniuersa terra. Prouerbiorum 21. Lucerna impiorum peccatum. Ideo auaro videtur aliquid licitum quod aliis non videtur: quia auaritia est lucerna ei, secundum eam enim iudicat. Et luxurioso videtur illa quam nimis amat pulchra, cum sit deformis: quia amor facit eum errare in iudicio illo. Odium etiam intellectum multorum a fide auertit. Multi Valdenses odientes praedicationem clericorum dicunt Deo obediendum esse, & non homini. Aliqui etiam ex eis dicunt solis praedicationis esse obediendum. Dicunt etiam ordinem non esse necessarium ad hoc quod aliquis liget vel soluat. Et quod non sit necesse ut aliquis confiteatur peccata sua sacerdoti. Et quod relaxationes quas episcopi consueuerunt facere, non valent. Nec suffragia Ecclesiae profint mortuis. Item timores errores suos per iuramenta propalari: dicunt in nullo casu esse iurandum. Item timentes se occidi: dicunt in nullo casu esse hominem occidendum. Sic transferunt haeretici in affectum cordis.

De diuersitatibus fidei, quae enumerantur. CAP. XXXIX.

Vltimo in tractatu de Fide descendendum est ad diuersitates fidei, & specialiter ad has diuersitates descendemus, quae sunt fides viua, & fides mortua: fides ficta & fides non ficta siue probata: fides magna, & fides modica: fides explicita, & fides implicita.

De Fide viua & Fide mortua.

Fides viua est quae potest est elicere debitas operationes, quae scilicet per charitatem operatur. Gala. 5. Fides vero mortua est, quae impotens est ad debitas operationes. Iaco. 2. Si fides non habeat opera, mortua est in seipso. Fides viua videtur differre a mortua: sicut flammam lux in candela viua differt a lumine quod remanet post extinctionem candelae, quod pro sui paruitate insufficientis est ad regendos gressus, & ad ostendendum latebras vel foueas, & ad discernendum quid pulchrum, quid